

Nd.

240. Frumvarp

til laga um aðflutningsbann á áfengi.

Flutningsmenn: Jón Jónsson og Pjetur Jónsson.

1. gr.

Engan sterkan drykk áfengan má flytja til Íslands til annara nota en þeirra, sem getið er um í 2. gr., og farið sje með eftir reglum þeim, sem settar eru í lögum þessum. En það er sterkur drykkur áfengur eftir lögum þessum, sem í er meira en 12% af vinanda (alkóhóli) að rúmmáli. Duft, kökur og annað, er þau efni eru í, sem sundur má leysa í vökva og í sjer hafa fólgið slíkt áfengi, skal fara með sem sterkan drykk áfengan.

2. gr.

Heimilt skal stjórnanda eða eiganda iðnaðarfyrirtækis, efnarannsóknarstofu, náttúrugripasafna eða annara slíkra stofnana að flytja frá útlöndum vinanda og annað áfengi, sem lyfjaskrá heimilar, svo og smáskamtalyf með vinanda í. Smáskamtalæknum er heimilt að fá í innlendum lyfjabúðum smáskamtalyf, sem í er meira en 12% af vinanda að rúmmáli, ef pöntun þeirra fylgja meðmæli hlutaðeigandi lögreglustjóra og sóknarprests. Sendiræðismönnum framandi ríkja er og heimilt að flytja frá útlöndum einu sinni á ári hæfilegan áfengisforða til heimilisparfa sinna um eitt ár í senn, þó ekki yfir 800 lítra á ári, hverjum þeirra.

Til lækninga er heimilt að nota Rauðvín, Malaga, Sherry, Portvín og Cognac, svo og önnur vin, sem inn má flytja samkvæmt lögum þessum.

3. gr.

Landssjóður hefir einn rjett til innflutnings á þeim drykkjum, sem í er minna en 12% af vinanda (alkóhóli) að rúmmáli, og skal landsstjórnin annast um úthlutun þeirra. Nú vill maður panta slíka drykki, sem hjer ræðir um, frá útlöndum, og skal þá útsöllumanni landssjóðs skylt að afgreiða þá pöntun og sjá um innflutning þeirra, enda sje andvirðið greitt fyrirfram. Alt áfengi, sem flutt er til landsins frá útlöndum samkvæmt lögum þessum, skal fyrst flytja á land í Reykjavík.

Þar skal landsstjórnin skipa sjerstakan útsöllumann drykkja þeirra, er nú voru nefndir. Skal hann jafnframt vera umsjónarmaður áfengiskaupa, og hefir hann í höndum umsjón og eftirlit með áfengiskaupum, svo sem uánar er fyrirmælt í lögum þessum. En áfengi er í lögunum talinn sá drykkur, sem ekki er leyfður innflutningur á samkvæmt 1. gr. — Útsölu- og umsjónarmaður hefir að launum 2500 kr. á ári, er greiðast úr landssjóði. Svo fær hann og borgun fyrir húsrúm undir pantaða drykki og áfengisbirgðir, vinnulaun handa aðstoðarmönnum og burðargjald brjefa. Enn fremur fær hann endurgjald fyrir efni þau, er með þarf til þess að gera áfengi óhæft til drykkjar,

4. gr.

Nú hefir maður heimild til áfengisflutnings frá útlöndum samkvæmt 2. gr., og vill neyta þessarar heimildar, og skal hann þá í tæka tíð segja umsjónarmanni áfengiskaupa til um það, hvers konar áfengi og hve mikið hann vill fá og frá hverju verslunarhúsi, svo og með hverri ferð frá útlöndum. Hann skal og skýra honum frá um leið, til hvers hann ætli að nota áfengið. Svo skal og fylgja beiðninni borgun fyrir flutning til Reykjavíkur og uppskipun þar. Umsjónarmaður sendir þá pöntunina því verslunarhúsi eða þeim vinsöllumanni, sem hún er stíluð til, og beiðist þess, að áfengið sje sent til sín. Skal umsjónarmaður, þegar er áfengið kemur til hans frá útlöndum, tryggja sjer með rannsókni, að áfengissendingin sje eigi önnur eða meiri en um var beiðið. Nú reynist áfengið annað eða meira en um var beiðið, og skal umsjónarmaður þá endursenda sendanda það tafarlaust, ef annað er en um var beiðið, eða það sem umfram reynist, enda er skipstjóra, sem flutti, eða útgerðarmanni skips, skylt að taka við því án borgunar á farmgjaldi. Að því búnu skal hann, eftir fyrirsögn efnafræðings landsins, sem skyldur er að láta honum aðstoð sína í tje, blanda það áfengi, er til iðnaðarfyrirtækja eða eldsneytis er ætlað, þeim efnum, er gera það óhæft til drykkjar, án þess þó að missa notagildi sitt til þess, sem það er ætlað. Þvi næst skal umsjónarmaður merkja áfengið með embættisinnsgli sínu og segja eiganda til. Eiganda skal þá heimilt að vitja þess, en gjalda skal hann þá um leið kostnað þann, er af blönduninni hefir leitt.

Nú liða svo 12 mánuðir frá tilkynningu umsjónarmanns áfengiskaupa um aðflutning áfengis, að sá hirðir ekki áfengið, sem pantað hefir, nje lýsir heldur yfir þeirri ósk, að áfengið sje á hans kostnað endursent seljanda, og er þá áfengið með umbúðum eign landssjóðs. Allan ógreiddan kostnað, er leitt hefir af aðflutningnum, má þá taka lögtaki hjá þeim, er áfengið hefir pantað, samkvæmt lögum 16. des. 1885.

Umsjónarmaður ber enga ábyrgð á greiðslu andvirðis fyrir það áfengi, sem aðflutt er.

5. gr.

Skylt er hverjum skipstjóra, er frá útlöndum kemur, að tilkynna lögreglustjóra, um leið og hann sýnir skipsskjölin, hvort hann hafi nokkurt áfengi til flutnings fyrir aðra menn, og þá hve mikið. Hann skal og skýra frá, hvort og hve mikið áfengi hann hafi meðferðis sem skipsforða, en óheimilt skal honum, meðan hann er í höfnum inni eða í landhelgi við Ísland, að veita eða selja eða leyfa öðrum skipverjum að láta af hendi nokkuð af því áfengi, er til skipsforða er ætlað, til annara manna en þeirra, sem eru lögskráðir skipverjar.

Skipstjóri er sekur við lög þessi, ef hann brýtur það, er nú var mælt.

Nú hefir skipstjóri meðferðis áfengi frá útlöndum, sem ekki er ætlað til skipsforða og ekki á að fara til umsjónarmanns áfengiskaupa, og skal lögreglustjóri þá á hinna fyrstu höfn, er skipið kemur til, setja embættisinnsgli sitt á hin aðfluttu áfengisilát, og ábyrgist skipstjóri, að innsigli sjeu ekki brotin eða úr ilátunum tekið, fyr en skipið er farið alfarið burt frá landinu, enda gangi lögreglustjóri úr skugga um það, áður en skip lætur úr síðustu höfn, að innsigli sjeu heil og ekkert hafi verið tekið úr ilátunum.

6. gr.

Nú strandar skip hjer við land og hefir meðferðis áfengi til umsjónarmanns áfengiskaupa eða frá honum, og skal hreppstjóri í forföllum lögreglustjóra þá þegar taka áfengisilátin til varðveislu og gæta þess, að ekki sje í þau farið. Hann skýrir þegar í stað lögreglustjóra frá, en lögreglustjóri setur embættisinnsgli sitt fyrir ilátin og kemur þeim til geymslu á óhultum stað. Áfengi þetta má lögreglustjóri ekki selja eða á annan hátt láta af hendi til annara manna, en skýra skal hann með fyrstu ferð rjettum eiganda frá björgun áfengisins. Kjósi hann, innan 12 mánaða, að það sje sent sjer á sinn kostnað, skal það gert. Ella sje það eign landssjóðs.

Sje um skipsforða að ræða, fer um meðferð áfengisins og tilkynning til skipseiganda svo sem fyrir er mælt í grein þessari hjer að framan, nema það hafi verið gert óhæft til drykkjar undir umsjón lögreglustjóra, eða eigandi hafi látið flytja það úr landi innan 12 mánaða.

Nú er ókunnugt um eiganda strandgóss, og skal þá áfengið eign landssjóðs, ef eigandi hefir ekki sagt til sín, áður en hinn lögskipaði auglýsingarfrestur er útrunninn.

7. gr.

Engan sterkan drykk áfengan má flytja um landið, annan en þann, sem annað hvort er merktur embættisinnsgli umsjónarmanns áfengiskaupa, svo sem fyrir er mælt í 4. gr. laga þessara, eða þá þann drykk, sem um getur í 6. gr., og farið er með eftir fyrirmælum þeirra greina, nema læknislyf sje úr lyfjabúð eða frá lækni.

8. gr.

Öllum, sem samkvæmt lögum þessum hafa heimild til innflutnings á

áfengi, er óheimilt að veita það, selja, eða láta af hendi til annara manna, nema það sje áður gert óhæft til drykkjar. Opinber sala og veitingar þeirra drykkja, sem í er meira en $2\frac{1}{4}\%$ af vinanda að rúmmáli og minna en 12% , er og bönnuð. Þó mega lyfsalar og hjeraðslæknar selja mönnum áfenga drykki eftir lyfseðli löggiltra lækna, þó ekki oftari en einu sinni eftir sama lyfseðli.

9. gr.

Nú er sönnuð sök á mann fyrir óleyfilegan aðflutning eða óleyfilega sölu eða afhendingu áfengis, og er hann þá sekur um brot gegn 1. gr.

10. gr.

Nú sjest maður ölvaður svo hneiksli er að, eða gerir óspektir, og skal hann þá sæta sektum frá 20—500 kr.

11. gr.

Brot gegn 1. gr. laga þessara varðar í fyrsta sinn sektum frá 200—1000 kr. Brot í annað sinn varðar sektum frá 500—2000 kr. Brjóti nokkur oftari gegn ákvæðum þessarar greinar, varðar það sektum frá 1000—5000 kr.

Fjárnám fyrir sekt á hendur skipstjóra má gera í skipi hans.

Jafnan skal hið ólöglega aðflutta áfengi verða eign landssjóðs.

12. gr.

Nú sannast það á skipstjóra, að hann skýrir lögreglustjóra rangt frá um áfengi það, er hann hefir meðferðis, og skal hann þá sekur um 200—1000 kr., ef ekki liggur þyngri hegning við samkvæmt lögum, og má gera fjárnám fyrir sektunum í skipi hans.

13. gr.

Brot gegn 7. gr. laga þessara varða sektum 50—1000 kr., og skal hið flutta áfengi ásamt ílátum verða eign landssjóðs.

14. gr.

Nú verður læknir sannur að sök um að hafa látið af hendi læknis-seðil um áfengi í þeim tilgangi, að það verði notað öðru vísi en sem læknislyf, og skal hann þá í fyrsta sinn sekur um 100—1000 kr., og skal sektin tvöfaldast, sje brotið endurtekið. Verði læknir sannur að sök um slíkt oftari en tvisvar, má svipta hann læknisleyfi um stundarsakir, eða að öllu, ef miklar sakir eru.

15. gr.

Allar sektir eftir lögum þessum renna í landssjóð.

16. gr.

Með brot gegn lögum þessum skal fara sem almenn lögreglumál.

17. gr.

Sveitarstjórnnum og lögreglustjórum er sjerstaklega skylt að sjá um, að lögum þessum sje hlýtt.

18. gr.

Með lögum þessum eru numin úr gildi lög nr. 44, 30. júlí 1909, lög nr. 23, 20. októbr. 1913, og lög nr. 24, 3. nóv. 1915.

Ástæður.

Sýnt er og sannað, að ómögulegt er að halda uppi bannlögunum eins og þau eru. Þau eru brotin og mikill hluti þjóðarinnar virðir þau vettugi. Og enn þá harðari sektar- og refsí-ákvæði gera illt verra. Ástandið er siðspillandi og óhæft eins og það er. Rjettur manna til neyslu þeirra drykkja frá útlöndum, sem hollastir eru og óskaðlegastir, er því hjer nokkuð rýmkaður. Má vænta, að þá verði freistingin minni til að flytja inn sterka áfenga drykki, þjóðin fari að virða lögina og deilur falli niður um málið. Og telja má vist, ef frumvarp þetta verður að lögum, að menn hætti að drekka þá skaðræðisdrykki, sem ýmsir leggja sjer til munns nú, drykki, sem eru stórskadlegir heilsu manna.